

PREDLOG PROGRAMA ZA ZDRAVLJENJE NARKOMANOV

Na uredništvu Časopisa smo prejeli Predlog programa za zdravljenje narkomanov, ki ga je pripravil dr. Rugelj. Program predvideva ustanovitev centra za radikalno zdravljenje, ki bo zaobsegal zdravljenje, prevzgojo, izobraževanje in proizvodno delo, ter ustanovitev azila za antisocialne in posameznike, ki ne bi spoštovali načel in pravil delovanja centra. Avtor gradi program na svojih dolgoletnih izkušnjah pri delu z alkoholiki in načrtuje zdravljenje z uporabo vzgojnih in terapevtskih sredstev, ki zajemajo abstinenco, vključenost družine v terapevtsko skupnost, pisno zaobljubo, skupne izlete, pisanje, planinarjenje in še mnogo drugega. Delo centra bo organizirano v skladu z doktrino Hudolin-Langove terapevtske skupnosti, socialno-andragoško metodo in po izročilih znanega ruskega pedagoga Makarenka. Financiranje centra je predvideno iz skladov zdravstvenega zavarovanja, dohodkov proizvodnega dela, prispevkov tujih in domačih donatorjev ter z udeležbo vsake družine odvisnika v znesku 500 DEM. V nadaljevanju predstavljamo izhodišča programa, osnovna načela zdravljenja in delovanja centra za radikalno zdravljenje narkomanov.

1. IZHODIŠČA

- Narkomanija postaja tudi v Sloveniji čedalje resnejši problem, zato čedalje več svojcev narkomanov prosi za pomoč.
- Svojci narkomanov so v skrajno hudi zagati, ker jim sedaj nihče (še) ne more ponuditi relativno uspešne metode zdravljenja, kajti nihče v Sloveniji ne more pokazati rehabilitiranega bivšega narkomana (socializirano obnašanje, zaposlenost in lastna, sekundarna družina z urejenim partnerjem).
- Rezultati zdravljenja mladih alkoholikov so zelo slabi. Mladi narkomani so v svojem psihosocialnem razvoju utrpeli velike primanjkljaje in so še bolj deformirane osebnosti kot mladi alkoholiki, zato bi moral biti sistem za zdravljenje narkomanov neprimerno bolj dodelan kot je za alkoholike, sicer ne more biti uspešen.
- Pri meni se do sedaj ni zadržal na zdravljenju niti en narkoman, kajti vsi so se zavedali, da imajo za svoje asocialno vedenje neizmerno potuho v svoji primarni družini in v družbi, zraven pa imajo tudi trdno zaslombo v subkulturi narkomanov, zato so zdravljenje samovoljno prekinili in (nekaznovano!) nadaljevali s svojim asocialnim obnašanjem.
- Vsi dosedanja poskusi zdravljenja narkomanov so propadli tudi zato, ker starši dejansko raje vidijo, da njihov narkoman propade, kot da bi se sami opredelili za radikalno spremembo lastnega življenja in odnosov, da bi potem bili lahko svojemu narkomanu za zgled pri njegovem spreminjanju in urejanju.
- Tradicionalna psihiatrija se dosledno izogiba, da bi se spoprijela s pravim zdravljenjem narkomanije in sicer zato, ker bi terapevti, ki bi se tega problema zares lotili, morali tudi zares delati. (Ta na insistiranje prof. dr. J. Lokarja leta 1985 določena Psihiatrična bolnišnica Begunje za zdravljenje slovenskih narkomanov, čeprav tam niso premogli terapevta, ki bi znal in hotel to delo z veseljem opravljati. Zato sem že takrat (26.4.1985) pisno opozoril tedanji Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo, da naj narkomane, če jih sama nočejo pravilno zdraviti, pošiljajo v Zagreb na Hudolin-Langovo kliniko, kjer je dr. Slavko Sakoman edini v tedanji Jugoslaviji znal razmeroma uspešno zdraviti narkomane. Moj predlog so ignorirali).

- Dejstvo, da sedaj v Sloveniji postajajo aktualni programi zdravljenja narkomanov, ki jih ponujajo razne inštitucije izven in mimo psihiatrije, dovolj zgovorno razkriva porazno spoznanje, da sedanja psihiatrija ni sposobna predlagati uspešnih programov za urejanje ljudi v "skrajnih zagatah".

2. OSNOVNA NAČELA (RESNEGA) ZDRAVLJENJA, VZGOJE IN PREVZGOJE MLADIH NARKOMANOV.

Ustanovili bi dva oddelka s kapaciteto po 100 postelj in sicer:

- Center za radikalno zdravljenje, (pre)vzgojo in rehabilitacijo (radikalno "reprogramiranje") narkomanov in drugih odvisnikov,
- Azil za varovanje antisocialnih in do zdravljenja odklonilnih narkomanov in alkoholikov (azil za narkomane).

Center za radikalno zdravljenje narkomanov

Obveznosti zdravljenec (shematično):

- Vsak bi moral sprejeti modificirani terapevtski pakt (ki sedaj velja za udeležence v socialno andragoškem programu) (1-4) in se obvezati, da se bo prizadevno vključil v večletni (predvidoma 3-5 letni) program, ki ga bo vestno izpolnjeval, sicer mu sledi odpust ali premestitev v Azil za narkomane.
- Vsak bi moral odpravljati proizvodno delo, torej delati toliko, da bi se z delom prežvljal, po načelu: Kdor ne dela, naj ne je!
- Vsak bi se vključil v zelo intenziven in vsestranski program zdravljenja in aktiviranja,

podobno kot že 18 let delamo v socialno andragoškem programu zdravljenja in urejanja alkoholikov in drugih ljudi v stiski (1-10), ki je zelo modificirana in intenzivirana inačica Hudolin-Langovega kompleksnega socialno psihiatričnega sistema urejanja alkoholikov in narkomanov (11-16).

- Vsak bi se moral šolati (usposablјati) za delo, ki ga veseli.
- Družina narkomana bi se morala obvezati, da bo sodelovala pri vsestranskem urejanju in zdravljenju svojega narkomana v tem smislu, da bi se kot družina ozavestila in sprejela podoben življenjski slog, kot bi ga sprejel zdravljeni narkoman med procesom urejanja, kajti edino tako bi mu bila za zgled. (Za narkomane, ki imajo tako dezorganizirano družino, da je ni mogoče več urediti in jo pridobiti za konstruktivno sodelovanje, bi oblikovali posebne pogoje za sprejem na zdravljenje, med katerimi bi bil odločilen naslednji: najti nadomestnega družinskega člana za "sodelovanje").
- Narkomanova družina bi morala participirati pri stroških zdravljenja z vsoto 500 DEM mesečno. (Tiste družine, ki ne bi premogle sredstev za participacijo, bi morale poskrbeti za ustrezne sponzorje, oz. bi za "spremembo" zelo motiviranega narkomana zdravili na račun solidarnosti (višje participacije) tistih, ki imajo denar.

Vsi prej navedeni procesi (/pre/vzgoja, delo, šolanje) bi morali potekati istočasno in usklajeno. Narkomana, ki takšnega programa ne sprejme, se (če so za to podani pogoji) izolira oz. premesti v Azil za narkomane, ki bi bil denimo podoben Hrastovcu. Družba ima namreč pravico in dolžnost, da se zavaruje pred antisocialnimi osebami.

Pod določenimi pogoji bi bil možen prehod iz enega oddelka na drugi: "nepopravljivi" zdravljenec bi moral oditi iz Centra v Azil, pa tudi iz Azila bi lahko prešel v Center vsakdo, ki bi se odločil za "spremembo".

Zelo uspešni zdravlјenci bi lahko že prej zapustili hospital, se zaposlili in nadaljevali z zdravljenjem v klubih zdravljenih narkomanov, alkoholikov in drugih ljudi v stiski (Klubi za samouresničitev - KZS).

V Centru bi se obvezno pod določenimi pogoji zdravili tudi za "spremembo" dobro motivirani odrasli alkoholiki in tudi drugi "ljudje v stiski", zato da bi se izognili usodnemu kopičenju samo mladih problematičnih oseb, kar že a priori onemogoča uspešno zdravljenje, ker ni objektov za pozitivno identifikacijo.